

Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020. gadam

Latvijas nākotne ir tavās rokās!



„Baltijas foruma” konkursa darbu KOPSAVILKUMS

Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020. gadam ir nodots sabiedriskajai apspriešanai. „Baltijas forums” izsludināja konkursu par alternatīvu Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju. Piedāvājam konkursa dalībnieku iesniegto darbu apskatu apkopotā un saīsinātā veidā.

Konkursā piedalījās studenti, doktoranti, zinātnieki, kā arī daži Latvijas iedzīvotāji, kuriem ir savs viedoklis par to, kādus attīstības virzienus būtu jānosaka par prioritāriem un kādai jābūt stratēģijai un rīcības virzieniem atbilstoši mūsdienu globālajai situācijai, kā arī Latvijas sociālajiem un ekonomiskajiem resursiem.

Kopumā konkursa dalībnieki organizētājiem nelika vilties. Ļoti īsā termiņā atsūtītajos darbos apkopotā viedā ir atspoguļotas idejas un praktiski apsvērumi, kas oriģinalitātē un pārdomu kvalitātē daudzējādā ziņā var sacensties ar šādās lietās daudz pieredzējušākiem un prasmīgākiem daudzu Latvijas ministriju un resoru darbiniekiem.

Īpaši priecēja atsevišķi to konkursa dalībnieku darbi, kuri bija nodibinājuši veselus radošus kolektīvus un spējuši izveidot konceptuāli pārdomātu un pietiekami strukturētu gala produktu.

Piemēram, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes nodaļas un Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātes doktorantu **Anetes Vītolas, Ilzes Balceres un Alises Vītolas** kopīgajā darbā **“Tālredzīga izaugsme cilvēka labklājībai”** autore pilnīgi pamatoti ir akcentējušas tādu apstākļu radīšanu Latvijā, kas attīsta **radošu sabiedrību un inovatīvu ekonomiku**.

Viņuprāt, “21. gadsimtā visveiksmīgākās būs radošākās ekonomikas un sabiedrības. Radošums būs izšķirošais faktors uzņēmējdarbības konkurētspējas un sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanai. Inovācija ir viens no zināšanu ekonomikas pamatelementiem. Šie abi jēdzieni pēdējās dekādes laikā ir bieži lietoti gan politiķu, gan akademiķu, gan uzņēmēju aprindās.”

Šā mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi:

1. **Augstākās izglītības kvalitātes uzlabošana.** Latvijas situācijā neizbēgama ir augstskolu materiālo un intelektuālo spēju koncentrācija.
2. Zinātniski pētnieciskās darbības kontekstā, pēc autoru domām, ir nepieciešama **nacionālas nozīmes pētnieciskā centra izveide**, kas realizētu valsts pasūtījumu un nodrošinātu ekspertīzi valsts pārvaldes institūcijām.
3. **Izcilība zinātnē un inovācijās.** Latvijā varētu radīt izstrādājumus ar maksimāli augstu pievienoto vērtību. Tāpēc nepieciešams izveidot **valsts programmu**, kas sekmētu apzināšanos, ka inovācija ir iespējama arī pārtikas ražošanā, kokapstrādē, poligrāfijā, tekstila

un citās jomās, kā arī paredzētu grantu vai cita veida finansējumu inovācijas projektiem tieši šādās nozarēs. Latvijas zinātnes attīstības mērķis neizbēgami izvirza uzdevumu attīstīt starpdisciplināro pētniecību Latvijas pētnieciskajās institūcijās, kā arī uzdevumu sekmēt Latvijas zinātnisko institūciju un uzņēmumu dalību Eiropas Komisijas (EK) programmās.

4. Vienas pieturas aģentūras principa izmantošana nodarbinātības un uzņēmējdarbības veicināšanai. Dažādu uzņēmējdarbības atbalsta mehānismu koordinēšana vienotā sistēmā ļautu esošajiem un topošajiem uzņēmējiem vienuviet saņemt visu nepieciešamo informāciju par konsultatīvu, apmācību, finansiālu un cita veida atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai.

5. Gudra valsts pārvalde. Attīstīt analītisko kultūru valsts pārvaldē viedām rīcībpolitikām. Mūsdienu valsts pārvaldes institūcijām un ierēdņiem ir jārisina aizvien sarežģītākas problēmas un tajā pašā laikā pastāv būtiski fiskāli ierobežojumi, kas liek aizvien skrupulozāk domāt par finansējuma izlietojumu un tā efektivitāti.

6. Latvija kā mazāk apdzīvota teritorija Eiropā saskaras ar būtisku izaicinājumu - iedzīvotāju skaita samazināšanos un „smadzeņu aizplūšanu”. Tāpēc autori uzskata, ka pašreizējā situācijā ir jāpiedāvā risinājumi visas Latvijas teritorijas, tai skaitā lauku reģionu, attīstībai.

7. Iespējas lauku teritoriju attīstībai ir meklējamas **teritoriju specializācijā**, lauku reģioniem meklējot alternatīvas attīstības iespējas un kļūstot par:

8. Augsti mobilām kopienām, kur iedzīvotāji strādā pilsētās, bet dzīvo un audzina bērnus laukos;

9. Uzņēmēju ciematiem, kur „viss ir iespējams”, jo tiek sniegts intensīvs atbalsts lauksaimnieciskās un nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības attīstībai;

10. Brīvdienu un atpūtas teritorijām, kur iedzīvotāji pavada savu brīvo laiku tūrisma mītnēs vai „otrajās mājās” vai **kultūras mantojuma ciematiem**.

11. Uzņēmējdarbības dažādošana lauku teritorijās. Tiek prognozēts, ka turpinot palielināties tradicionālo lauku nozaru produktivitātei, darba vietu skaits Latvijas laukos samazināsies ne tikai šajās nozarēs, bet arī pakalpojumu nozarē. Tradicionālā lauksaimniecība nav vienīgais iespējamais saimniekošanas veids Latvijas laukos. Tāpēc šīpaša uzmanība jāpievērš nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības veicināšanai lauku teritorijās.

12. Lauku jauniešu aktivizēšana un vietējo līderu veidošana. Sevišķa uzmanība jāvelta lauku jauniešiem - potenciālajam darba spēkam un uzņēmējiem.

13. Ceļu infrastruktūras sakārtošana. Lai gan Latvijas teritorijā ceļu tīkls ir sazarots vienmērīgi, valsts, reģionālās un vietējās nozīmes autoceļu katastrofālais stāvoklis apgrūtina iedzīvotāju pārvietošanās un mobilitātes iespējas.

14. Pasākumi attālinātā darba veicināšanai lauku teritorijās. Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ļauj resursu koncentrāciju sasniegt ne tikai fiziskā, bet arī virtuālā (digitālā) ceļā. Ļoti iespējams, ka virtuālās sasniedzamības nozīme arvien pieaug, jo paaugstināsies energoresursu un līdz ar to fiziskas pārvietošanās izmaksas.

15. Dzīvojamā fonda sakārtošana.

Līdzīgus uzdevumus Latvijas sabiedrībai savā darbā izvirza arī Daugavpils Universitātes studente **Lilīta Boļšija**. Viņasprāt, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai jābalstās uz šādu piecu virzienu prioritāru attīstību:

1. Izglītības sistēmas pilnveidošana.
2. Cilvēkresursu attīstība.
3. Ekonomiskā izaugsme.
4. Ilgtspējīga un videi draudzīga enerģētikas nozare.
5. Kultūrvides attīstība.

Savukārt katrs no šiem virzieniem sadalīts vēl vairāku atsevišķu uzdevumu un konkrētu projektu risināšanai.

Daugavpils Universitātes profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Karjeras konsultants un jaunatnes lietu speciālists” studentu **Anitas Laurenas** un **Oskara Laurena** Latvijas Nacionālā plāna 2014.- 2020. gadam piedāvātajā redakcijā vadmotīvs ir „*harmoniskas sabiedrības izrāviens*”.

Autoru virsmērķis ir veicināt saliedētas un harmoniskas sabiedrības izveidi, sekmējot valsts ekonomisko attīstību, izglītības kvalitātes pieaugumu, iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošanu, un stiprināt ģimeni kā vērtību, kā arī attīstīt patriotismu.

NAP 2020 vadmotīva īstenošanai ir izvirzītas piecas prioritātes:

1. Ekonomiskā izaugsme
2. Izglītības kvalitāte
3. Kultūras attīstība
4. Sociālās sfēras pārveide
5. Veselības veicināšana

Straujas Latvijas ekonomikas izaugsmes veicināšana, pēc šo autoru domām, mērķtiecīgi īstenojama, veicot šādu darbību:

- samazinot nodokļus darba devējiem un darba ņēmējiem;
- veidojot prioritārās nozares - „zaļā enerģija”, mežizstrāde un kokapstrāde, lauksaimniecība;
- veidojot labu infrastruktūru;
- nodrošinot valsts pasūtījumu izglītības iestādēm kvalitatīvu speciālistu sagatavošanai;
- sniedzot lauku reģioniem palielinātu atbalstu.

Ne mazāk svarīgs darba autoriem ir arī mērķis **veidot kvalitatīvu izglītības sistēmu**. Šā mērķa sasniegšana būs iespējama, realizējot šādus uzdevumus:

- visu izglītības līmeņu - pirmsskolas, vidusskolas vai profesionālās tehniskās arodskolas un augstākās izglītības iestāžu - sasaiste;
- vidējās izglītības pārveide atbilstoši reālajai dzīvei;
- augstākās izglītības pārveidošana - specializētu izglītības iestāžu izveide, palielināts studentu atbalsts;
- valsts valodas kvalitatīvas apguves nodrošināšana;
- harmonisku izglītojamo veidošana;
- sporta saimniecības sakārtošana.

Nedaudz atšķirīgs Latvijas attīstības prioritāšu redzējums tuvākajā perspektīvā līdz 2020. gadam ir citam Daugavpils Universitātes radošajam kolektīvam, kuru veido augstākās izglītības maģistra studiju programmas „Karjeras konsultants un jaunatnes lietu speciālists” studentes **Dana Rimvide-Mickeviča, Oksana Astratova, Edīte Ivanova, Tatjana Nikitina, Līga Kriškjāne** un **Milena Rožanska**. Viņas uzskata, ka par valsts attīstības nākamās programmas galveno motīvu jākJūst **LABKLĀJĪBAS IZRĀVIENAM**, kas nodrošinātu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes līmeņa paaugstināšanu atbilstoši pārējo Eiropas Savienības valstu līmenim.

NAP 2020 virsmērķa stratēģiskie rādītāji:

- Latvijas iedzīvotāji tiks nodrošināti ar algotu darbu, lai noteikta daļa no nodokļiem tiktu izmantota ģimenes un bērna labklājībai, tai skaitā bērnu pabalstiem.
- Piešķirtais finansējums kultūras institūcijām būs atbilstošs, lai varētu saglabāt un pilnveidot Latvijas kultūras mantojumu, kā arī attīstīt Latvijas tradicionālo mākslu.
- Valsts karjeras izaugsmes programma, kas pēc mācību iestādes absolvēšanas jauniešiem speciālistiem spēs nodrošināt jaunas darbavietas savā darbības sfērā (75%).

Vadmotīva īstenošanai ir izvirzītas trīs prioritātes:

1. Ģimenes un bērna labklājība.
2. Kultūras attīstības plāns.
3. Karjeras izaugsmes iespējas mācību procesa laikā.

Tas Latvijai ļaus jau pārrēdzamā nākotnē **īstenot šādus galvenos mērķus:**

- Radīt un attīstīt apstākļus Latvijas valstī tā, lai katra ģimene un bērns būtu sociāli nodrošināti un laimīgi savā valstī.
- Sagatavot augsta līmeņa kvalificētus speciālistus, kuri strādātu savas valsts attīstības labā.
- Kvalitāte un tās pieejamība ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir priekšnosacījums izglītotas un kulturālas sabiedrības veidošanā.

Jaunatnes organizācijas PatriotiLV valdes loceklis un individuālais komersants **Mitrofans Slobodjans**, aplūkojot jautājumu par **valsts attīstības alternatīvo ilgtermiņa stratēģiju**, uzskata, ka nākotnē Latvijas vidusmēra iedzīvotājam jābūt vidusšķiras pārstāvim, pilsoniskas sabiedrības loceklim, kas prot vairākas valodas un kuram ir plašs redzesloks.

Pašlaik, jaunajā pasaules sistēmas nomaiņas laikmetā, Latvijai ir dota pēdējā iespēja. Īpašas cerības tiek liktas uz nākamo paaudzi, kura ir uzaugusi brīvības laikmetā un ir radusi pašautiesību tikai pati uz sevi. Tikai nedrīkst kļūdīties - ja arī turpmāk jaunajā vidē tiks izspēlēta nacionālā kārts, tad neko vairs nevarēs labot, un mēs noteikti kļūsim par „atkritumu” valsti.

Pēc autora domām, galvenais uzsvars liekams uz šādiem jautājumiem:

- Nacionālā un reģionālā politika.
- Infrastruktūras celtniecība un remonts.
- Rūpniecība kā ekonomikas pamats.
- Tranzīts, Tūrisms, Tirdzniecība.
- Nodokļi, Valūta, Valsts mehānisms un ārpolitika.

Rezultātā Latvija cita starpā varēs atrisināt daudzus praktiskus uzdevumus:

- galvaspilsētas funkciju daļēja pārceļšana uz citiem Latvijas reģioniem (piemēram, dažas ministrijas droši var pārcelt uz citām valsts pilsētām, kas tikai nostiprinātu ministriju stāvokli), vienlaikus nostiprinot reģionālos centrus. Neraugoties uz mazajiem valsts izmēriem, vienmērīgākas labumu sadales vārdā, Latvijai, iespējams, jākļūst **par federatīvu valsti** ar pieciem reģioniem;
- pat dažu nopietnu infrastruktūras projektu īstenošana spēs dot pasūtījumus mazajam un vidējam biznesam un atrisinās bezdarba un iedzīvotāju imigrācijas problēmu nu līdz ar to atjaunos kopējo pieprasījumu un izvedīs valsti no krīzes. Turpmāk daļa nodarbinātības problēmas tiks atrisināta, pateicoties jaunajiem tikko uzceltajiem objektiem, daļa - pateicoties dažu ražošanas nozaru atjaunošanai;
- valstij nepieciešams piedalīties galveno valsts sistēmveidojošo ražošanas uzņēmumu darbībā kā kapitāla daļu turētājam;
- pilnībā jāizmanto Latvijas izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis kā lielisks potenciāls augstam visu iedzīvotāju labklājības līmenim;
- nodrošināt iesaistīšanos Eiropas ekonomiskajā telpā, izmantojot dziļās vēsturiskās saites ar Kaukāza un Vidusāzijas tautām, kas varētu veidot priekšnoteikumus Latvijai veidot īstu tiltu starp Austrumiem un Rietumiem.

Aplūkojot valsts attīstības scenāriju nākotnē, jēkabpilietis **Viktors Jesmans** ir sniedzis daudzus priekšlikumus:

- optimizēt un stingri kontrolēt banku sektoru ekonomikā;
- komerciālajai darbībai ir jāizvirza valstij stingri noteikumi un jāpieprasa savu interešu aizstāvība;
- par aktuālu uzdevumu kļūst deputātu korpusa atbildības nostiprināšana, un gadījumā, ja deputāti nav izpildījuši savus pirmsvēlēšanu solījumus pusgada laikā, tad viņiem ir jāatstāj savs postenis vai jānoņem viņiem privilēģijas un pabalsti. Jāaizliedz politiķiem arī ieņemt augstus amatus, ja viņiem ir parāds, kas pārsniedz, piemēram, 5-7 mēnešalgas;
- mazajam biznesam jāsaņem valsts atbalsts, ja ne naudā, tad vismaz uz gadu vai pusgadu tie jāatbrīvo no nodokļu maksāšanas;
- jāsamazina birokrātiskais aparāts un pārmērīgā birokratizācija;
- turpmāka stimulēšana nepieciešama lauksaimniecībai, piemēram, Latvijā tradicionālajai linu audzēšanai un cukura ražošanai vai arī reto zivju sugu, kukaiņu, tārpu, gliemežu utt. ražošanas uzsākšanai;
- jāveicina importa pārtikas produktu daudzuma samazināšana, lai Latvijas zemniekiem dotu iespēju attīstīties un savu produkciju pārdot vietējā tirgū;
- Latvijas lauku attīstību veicinās kontrole pār ārvalstnieku pirktu zemi Latvijā, pirkšanas-pārdošanas darījumā nosakot noteikumus par zemes turpmāko izmantošanu;
- valsts kontrolētajos plašsaziņas līdzekļos jāpastiprina pirmām kārtām Latvijas uzņēmumu produkcijas reklāma.

Nosaucis savu darbu „**Slepenie Protokoli un citi Paņēmieni**”, Harijs Āris Rozenšteins, profesionāls ekonomists un SIA „Grīvas Mēbeles” valdes loceklis, atzīmē, ka mūsdienu ekonomikas kontekstā noturīga izrāviena pamats ir kvalitatīvi cilvēku resursi.

Pēc viņa domām, pašlaik Latvijas izglītības sistēma starptautiski netiek plaši atzīta un valsts pēdējos gados ir cietusi no ievērojamas „smadzeņu aizplūšanas”. Tāpēc īpaša uzmanība ir jāvelta izglītības tūrisma attīstībai un jāpalielina ārvalstu studentu skaits Latvijas augstskolu mācību programmās. Tāpēc ministrijas līmenī galvenais darāmais ir pārorientēt augstskolu atalgojumu, prēmēšanu un finansēšanas modeļus tā, lai tie nepārprotami dod priekšroku tām iestādēm, kas spēj piesaistīt ārvalstu studentus.

Tostarp ārvalstu studentu esamība izglītības iestādēs nesīs vairākus labumus:

1. Veiksmīgi un pareizi vadīts izglītības eksports spēj būt labs peļņu nesošs bizness. To pierāda izglītības eksporta lielvalstis - ASV, Lielbritānija un Austrālija.
2. Ārvalstu studentu esamība var dot ekonomisko pamatu paplašināt un padziļināt Latvijas izglītības iestāžu piedāvājuma klāstu.
3. Vietējie studenti, kontaktējoties ar ārvalstu studentiem, var gūt vērtīgu starptautisko kultūras pieredzi, neizbraucot no Latvijas.
4. Ārvalstu studenti doktorantu programmās var sniegt nozīmīgu ieguldījumu zinātniskās pētniecības procesos Latvijā.
5. Pieredze rāda, ka vairums ārvalstu studentu pēc studijām atgriežas savās mājās, bet daži paliek un ir uzskatāmi par „smadzeņu pieplūdumu” valstī.
6. Ārvalstu studentu esamība palīdz panākt izglītības iestāžu redzamību starptautiskā telpā un ar to subjektīvā veidā var palīdzēt celt šo iestāžu starptautisko reitingu.

Šis konkursa darbs sasaucas ar biznesa augstskolas „Turība” ārvalstu studenta **Adilbeka Hudaiberganova** konkursam iesniegto materiālu „**Mācību migrācija - viens no Latvijas attīstības stratēģijas aspektiem**”.

Atzīmējot, ka Latvijas turpmākā ekonomiskā izaugsme nav nodrošināma bez imigrācijas, autors jautājumus par izglītības eksportu, mācību migrācijas sekmīgu politiku un tās ekonomisko produktivitāti saista ar kopējiem valsts migrācijas politikas uzdevumiem.

Lai mācību migrācijas politika būtu sekmīga, ir jāatrisina šādi uzdevumi:

- jārada Latvijā migrantiem un viņu mācību darbam labvēlīgi apstākļi;
- jāizstrādā pastāvīgas migrācijas programmas noteiktām migrantu kategorijām;
- noteiktām migrantu kategorijām jāpaaugstina iespēja adaptēties un naturalizēties, pārvarēt sociālo atstumtību;
- migrantu uzturēšanās laikā līdztekus viņu mācību darbam jāpiedāvā uzņēmējdarbības uzsākšanai pievilcīgas programmas;
- jāatbrīvo no pārmērīgiem administratīviem šķēršļiem, lai noregulētu migrantu tiesisko statusu, tajā skaitā reģistrācijas jomā un darba atļaujas saņemšanai ar vienlīdzīgām tiesībām;
- jāizstrādā migrantu sociālās adaptācijas programmas kultūras un saziņas valodas apgūšanai studējošiem migrantiem;
- jāveido sadarbības tiesiskais pamats ar ārvalstīm tādas informācijas apmaiņai migrācijas jautājumos, kura interesē abas puses.

Rezultātā Latvijai, kurā ir demogrāfiskais kritums, tas ļaus atrisināt aktuālo darbaspēka un zinātniski tehnisko resursu deficīta problēmu.

SIA Octopus Technologies valdes loceklis **Degi Karajevs** savā konkursa darbā „**Vai nodokļi ir atbildības pasākums vai cilpa Latvijas kaklā?**” ir mēģinājis sīki analizēt Latvijas valsts nodokļu politiku un tās pilnīgošanas un optimizācijas perspektīvas.

Pēc autora domām, nodokļu likmju samazināšana Latvijas uzņēmējiem un darba ņēmējiem nevis samazinās budžeta ieņēmumus, bet, gluži pretēji, ievērojami tos palielinās, būtiski samazinoties ēnu ekonomikā.

Apjomīgais Unas Īles, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauku inženieru fakultātes Arhitektūras un būvniecības katedras docentes, darbs pilnībā ir veltīts tādas atsevišķas

problēmas risināšanai kā bēdīgais stāvoklis **DZĪVOJAMO RAJONU IEKŠKVARTĀLOS LATVIJAS PILSĒTĀS.**

Savā darbā autore atzīmē, ka pēdējo gadu visaptverošās pārmaiņas gan Latvijā, gan citās Baltijas jūras reģiona pilsētās ir būtiski skārušas lielmēroga dzīvojamo rajonu jomu. Lielmēroga dzīvojamo rajonu būvniecība notikusi haotiski, bez pārliecinātas izpratnes par sasniedzamajiem mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem. Latvijas pilsētās lielākā daļa lielmēroga dzīvojamo rajonu iekškvartālu neatbilst mūsdienīgām daudzfunkcionālajām vides prasībām.

Jāpanāk tāds stāvoklis, lai turpmāk nepārdomāti neatņemtu dzīvojamo rajonu apbūvei teritorijas, kurās var radīt optimālus apstākļus iedzīvotāju atpūtai dzīvojamā ārtelpā. Līdz ar to, lai degradētajās lielmēroga dzīvojamo rajonu iekškvartālu teritorijās racionāli noritētu pārbūves un humanizācijas procesi.

Konkursa darbu īso aprakstu gribas beigt ar konkursa dalībnieces, kura slēpjas aiz pseidonīma **Vārdotāja**, pārdomām. Pēc viņas domām, **Valsts centrā jābūt indivīdam**. Viņa vēlmēm, vajadzībām, iespējām. Un labklājībai. Gan tai labklājībai, ko indivīds kaut kādā veidā saņem no valsts puses (izglītība, infrastruktūra, pieejamība medicīniskajai un sociālajai aprūpei), gan tai labklājībai, kuras veidošanā indivīds pats piedalās - mikrovide kaimiņu starpā, labiekārtots dārzs, apzinīgi paveikts darbs, rūpes par savu veselību, sociālā atbildība u.tml.

Darbā ir samērā daudz gan ļoti vispārīgu, gan atsevišķu pārdomu:

- Viss sākas galvā. Gan labās lietas, gan ne tik labās. Tieši ar galvu būtu jāsāk, ja nepieciešamas pārmaiņas un attīstība. Virzība uz priekšu produktīva būs tikai tad, ja ir skaidrs virziens un mērķis. Mērķim vajadzētu būt dzīvesgudrai sabiedrībai, jo cilvēks nav vientuļa sala.
- Augstākās izglītības iestādēs valdošais akadēmisms jāizskauž kā lipīga sērga, ārstējot to ar profesionālām studiju programmām un obligātu praksi pat teoloģijas kursā.
- Pētījumi par sabiedrības savstarpējo sadarbību rāda, ka pietiek mainīt 25% uzskatu, lai mainītos visas sabiedrības domas. Ceturtā daļa - šķiet, tas nav nemaz tik nenasniedzami, ja vien ir skaidrs, ko grib sasniegt.
- Kā būtu ar bezprocentu kredītu jaunajām ģimenēm pirmā (vienīgā) mājokļa iegādei?

Un, ja arī kaut kā trūkst, tad tā ir detalizēta Latvijas sabiedrības aktuālo problēmu risināšanas veidu izstrāde jau pārredzamā nākotnē.

Starptautiskā biedrība „Baltijas forums”
2012. gada 19. oktobrī